Donderdag 9 December 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang, No. 4076

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad. Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI, Bredestraat, Kralendijk.

Groot omsingelings-offensief in Dnjepr-bocht.

Russen snijden spoorlijn Znamenka-Nikolaev door.

Chinezen heroveren de stad Tsjangteh.

8e Leger nadert Pescara aan Italië's Oostkust.

Smuts voorspelt einde van de oorlog vóór Kerstmis 1944.

GEBED VAN DEN PAUS.

Het volgende gebed van den Paus werd door de radio van het Vaticaan uitgezonden:

„In dit tragische uur in de menselijke geschiedenis wenden onze harten zich tot de Onbevlekte Maagd. De vele materiële en morele vernielingen bewegen mij. Hoeveel pijn en foltering er is, hoevele huizen zijn verwoest. Geef ons vrede voor onze zielen; geef ons vrede opdat wij onze wapenen neerleggen. Wij bidden U om de vloed van haat en het nieuwe heidendom te stuiten, die over de wereld gaat. Moge de liefde en een ware vrede weer de harten der mensen vervullen." (Londen, (AP) 8.12).

NATIONALE GEBEDSDAG.

President Roosevelt heeft 1 Januari uitgeroepen tot een nationale dag van gebed voor „sterkte en leiding in de problemen van de steeds grotere oorlogvoering" (Washington, (AP) 8.12).

KONING GEORGE IETS BETER.

Koning George van Groot Britannië, die lijdt aan een lichte aanval van influenza, wordt al veel beter. (Londen, (AP) 8.12).

FORMIDABEL OFFENSIEF.

Naar vermeld wordt ontwikkelt het Rode leger een formidabele offensieve beweging, welke dreigt de Duitse linies langs een front van 250 kilometer, van Znamenka tot Nikopol, te zullen oprollen. Grote gebieden aan het Krementsjug-front worden van den vijand gezuiverd. (Moskou, (AP) 9.12).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 8 December overkwamen onze troepen ten Westen en Zuid-Westen van Krementsjug de vijandelijke weerstand en tegenaanvallen en vervolgden zij hun offensief waarbij de districtscentra van het Kirovograd-gebied Elizavetgradka en Novaya Praga veroverd werden. De volgende plaatsen werden ook veroverd: Semigorye, Konov Mikhailovka, Svetlopolye, Grigoryevka en het spoorwegstation Sjarovka (op 27 kilometer ten Zuiden van Znamenka). Hierdoor zijn de Znamenka-Nikolaev spoorlijn en de Znamenka-Krivoi Rog spoorlijn door onze troepen doorgesneden. In de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk leverden onze troepen gevechten van plaatselijk belang als gevolg waarvan zij verschillende zwaar versterkte vijandelijke verdedigingspunten veroverden.

In het gebied ten Noord-Oosten van Tsjerniakhov leverden onze troepen felle gevechten tegen den vijand waarbij onze troepen een aantal plaatsen ontruimden.

In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten alsook artillerie- en mortiervuur plaats. Op 7 December ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 96 Duitse tanks, waarvan 84 werden ontwricht of vernield in het gebied ten Noord-Oosten van Tsjerniakhov. 19 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten in luchtgevechten of door het afweervuur." (Moskou, (AP) 8.12).

JOEGOSLAVISCHE REGERING OVER TITO.

Het Joegoslavische Inlichtingenbureau ontkende de beweringen „in zekere delen van de Geallieerde pers, dat Maarschalk Tito's tijdelijke regering de steun geniet van alle politieke partijen in Joegoslavië". Men zeide, dat behalve de communistische partij geen enkele politieke organisatie steun gegeven heeft aan de regering van Tito. Voorts werd gezegd, dat alle Serbische politieke partijen, inbegrepen de socialisten, besloten om het Nationaal Comité van Verzet te steunen. Het Nationaal Comité van Verzet steunt het Joegoslavische geregelde leger. (Caïro, (AP) 8.12).

RICHARD LAW OVER DE STEUN AAN TITO.

De Britse Onder-Secretaris van Staat voor het Departement van Buitenlandse Zaken Richard Law verklaarde voor het Lagerhuis, dat Generaal Josip Broz (Tito) het grootste deel krijgt van de steun, welke de Britse Regering geeft aan de Joegoslavische strijdkrachten, die de Duitsers bestrijden. Hij zeide: „Onze politiek is om alle strijdkrachten in Joegoslavië te steunen, die weerstand bieden tegen de Duitsers. Zoals de dingen nu zijn steunen wij de Partijgenoten en geven wij hen meer steun dan wij geven aan Mihailovitsj om de eenvoudige reden, dat de weerstand van de Partijgenoten tegen de Duitsers veel groter is".

Law zeide geen inlichtingen te hebben over de vorming van een tijdelijke regering in Joegoslavië onder de auspiciën van Tito of de betrekkingen van die regering met de regering van Koning Petar, die door de Britten erkend wordt. „Onze politiek is altijd geweest om de gebieden als zij bevrijd worden hun eigen vorm van regering te doen kiezen", zeide Law. Op deze verklaring gaf hij geen verdere uitleg. (Londen, (AP) 8.12).

DE VERRICHTINGEN DER PARTIJGENOTEN.

Het communiqué van Tito verklaarde, dat de Joegoslavische Partijgenoten een nieuwe offensie in Bosnië en de Sadjak te stuiten, terwijl de Duitsers nog meer verse troepen in de strijd wierpen. Het communiqué zeide, dat het offensief der Duitsers duur te staan komt. De Partijgenoten vervolgen hun eigen offensief in de Idreasector, waar Europas grootste kwikzilvermijn ligt.

In Slovenië vernielden de guerrillero's de Duitse spoorlijnen. Het communiqué zeide, dat het verkeer in de kustsector stilgelegd is. (Londen, (AP) 9.12).

WAT DE DUITSERS ZEGGEN.

Het DNB beweerde, dat Rommels offensief in Joegoslavië de Partijgenoten op de vlucht gedreven heeft in Joegoslavië de Partijgenoten op de Montenegro, waar 200 Partijgangers zouden zijn gedood en 2000 gevangen. (Londen, (AP) 9.12).

ZAL BULGARIJE ITALIË'S VOORBEELD VOLGEN?

Het Zweedse nieuwsblad „Allehanda" zeide in een bericht uit Istanbul, dat er een grote nervositeit bestaat in Sofia en vele personen aldaar verwachten, dat Bulgarije het voorbeeld van Italië zal volgen en zich losscheuren van de Duitsers. Het bericht zeide, dat bij een invasie van de Balkan de Bulgaren over het algemeen willen staan aan de zijde der Geallieerden. De gespannen situatie in Sofia werd nog verhoogd door het feit, dat de Bulgaarse Gezanten in Berlijn Moskou en Ankara thans in eigen land vertoeven voor besprekingen en dat een Russische militaire missie een bezoek brengt aan de Bulgaarse hoofdstad.

Het Hongaarse agentschap MTI meldde in een draadloos bericht aan de Europese nieuwsbladen, dat het Bulgaarse Parlement gisteravond een „geheime bijeenkomst" hield. Van betrouwbare zijden wordt ook gemeld, dat Majoor Bliskanov van de Generale Staf, de nieuwbenoemde Bulgaarse militaire attaché in Rusland, binnen drie dagen naar Moskou zal gaan om er een nieuwe post te aanvaarden. (New York, (AP) 9.12).

ONTRUIMING VAN EEN KUSTSTROOK.

Berichten, die in Zweden ontvangen worden, delen mede, dat de Duitsers opdracht gegeven hebben tot de ontruiming van een strook van twee kilometer langs de kust van de Baltische Zee tussen Tallin en Memel. Blijkbaar is dit een voorzorgsmaatregel tegen invasie, gelijk als in West-Europa genomen werd.

Alle inwoners binnen dit beperkte gebied moeten zich verwijderen en naar het binnenland trekken, met uitzondering van die in de grote steden. (Stockholm, (AP) 8.12).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„1) Onze vlootmacht van vliegdekschepen, welke de vijandelijke installaties op de atollen Kwajalein en Wotje op 4 December aanviel, vernielde 72 vliegtuigen in de lucht, beschoot en vernielde een onbekend aantal middelzware bommenwerpers op de grond en vernielde of beschadigde de installaties op Wotje.

2) Bij Kwajalein werden 2 lichte kruisers, 1 olieschip en 3 vracht-transportschepen in de grond geboord. 1 Troepentransportschip en 2 vrachttransportschepen werden beschadigd.

3) Te Wotje werd 1 vracht-transportschip beschadigd. 4) Onze strijdkrachten onder bevel van Schout bij Nacht Charles A. Pownal sloegen met succes hardnekkige en langdurige torpedo- en bombardementsaanvallen af. Van een groep van 7 torpedobommenwerpers werden er 6 vernield door het afweervuur.

5) Een onzer schepen liep lichte schade op. Onze verliezen aan vliegtuigen zijn gering" (Washington, (AP) 8.12).

CHINEZEN HEROVEREN TSJANGTEH.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat de Chinese strijdkrachten, de strategisch belangrijke stad Tsjangteh in de provincie Hunan hebben heroverd. Deze stad viel op 3 December in Japanse handen na vele dagen van bloedige gevechten. Een aanvullend communiqué deelde mede, dat hevige verliezen aan den vijand zijn toegebracht. De verdedigingswerken en gebouwen in en buiten de stad werden in as gelegd. De herovering van Tsjangheh, welks verlies de vorige week het vooruitzicht bood van een Japanse opmars naar Tsjangsja, betekent een beslissende wending in de strijd om het Chinese rijstland. Tsjangteh werd hedenmorgen om 4 uur genomen nadat de Chinese troepen de rivier van Yunan gisteravond waren overgestoken en in de stad binnendrongen door de Oostelijke en Westelijke poorten (Tsjungking, (AP) 9.12).

EEN MOOI JAPANS LIJSTJE.

De radio van Tokio zond een communiqué uit waarin werd beweerd, dat de verliezen van de Japanse marine en het Japanse leger in de twee jaren van oorlog tegen de Engelsen en Noordamerikanen „ongeveer" 159.000 bedragen tegen een Noordamerikaans verlies van 277.000 man en een Brits verlies van 122.000 man gedurende dezelfde periode. Men beweerde, dat de Japanse marine 18 Geallieerde slagschepen, 27 vliegdekschepen, 92 kruisers, 79 torpedojagers, 107 duikboten en talrijke andere hulpvaartuigen tot zinken bracht. (Londen, (AP) 8.12).

DE LUCHTAANVALLEN OP BIRMA.

Het Geallieerde Hoofdkwartier in Zuid-Oost Azië deelde mede, dat Noordamerikaanse zware bommenwerpers een nieuwe aanval hebben gedaan op een strategisch belangrijk eiland in de Golf van Bengalen. Anders zet men de luchtaanvallen op het Zuiden van Birma dag en nacht voort. Het communiqué, dat handelt over de verrichtingen der laatste acht dagen, maakte melding van herhaalde luchtaanvallen door de Noordamerikaanse 10e luchtmacht en de Royal Airforce op Rangoon, Mandalay, Akyab, Prome, Hesjo en andere Japanse sterkten in Birma. 12 Geallieerde vliegtuigen worden vermist en 18 Japanse vliegtuigen werden neergeschoten. (New Delhi, (AP) 8.12).

TOJO WIL EEN ANTWOORD GEVEN.

De radio van Tokio zond een redevoering uit waarin Premier Hideki Tojo poogde een antwoord te geven op de verklaring van Caïro. Tojo beweerde: „Hoe krachtig het tegenoffensief van onze vijanden ook moge zijn wij zullen antwoorden met hen te vernietigen". Tojo zeide ook nog, dat „Duitsland sterker wordt in zijn wil tot vechten". (Londen, (AP) 8.12).

NIET BEKEND.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull deelde mede, dat het State Department geen inlichtingen heeft over de berichten, dat Roosevelt zou confereren met Generaal Franco. Hij leverde dit commentaar in antwoord op een vraag, welke gebaseerd was op gepubliceerde berichten uit Caïro, volgens welke waarschijnlijk zulk een bijeenkomst zou plaatsvinden. (Washington, (AP) 8.12).

2 NEDERLANDSE BISSCHOPPEN OVERLEDEN.

Aneta meldt, dat 2 Nederlandse Katholieke Bisschoppen, die in China door de Japanners werden gevangen genomen, overleden op weg naar het interneringskamp. Een derde zou thans te Sjanghai geïnterneerd zijn. (New York, (AP) 8.12).

Het nieuws van vandaag.

Meer dan 30 kilometer drong het Rode leger gedurende de twee laatste dagen verder door in de Duitse defensies in de Oekraïne. En thans zo wordt door het communiqué van Moskou gemeld — hebben de troepen van Generaal Malinovsky de spoorlijn tussen Znamenka en Nikolaev doorgesneden. Ook de zijlijn naar Krivoi Rog is doorgesneden, zodat tienduizenden nazies in de Dnjepr-bocht gevaar lopen te worden afgesneden. Znamenka is reeds bijna geheel omsingeld en zal wel spoedig in Russische handen vallen. Hedenmorgen wordt gemeld, dat grote gebieden aan het front van Krementsjug van de vijand gezuiverd worden en de Duitse linies over een afstand van 250 kilometer — van Znamenka tot Nikopol — worden opgerold.

Dit grote succes overschaduwt volkomen het geringe succes van de Duitse troepen in het gebied van Tsjerniakhov ten Westen van Kiev. De Duitsers kwamen hier een weinig vooruit, maar moest daarvoor de prijs van nog 84 tanks en 2000 manschappen betalen.

Dit is in het kort de strijd aan het Russisch front. In Italië zijn de Geallieerden ook in het voordeel hoewel de nazies overal krachtig weerstand bieden. Aan het front van het 8e leger schijnt om Orsogna een grote slag te woeden; maar Montgomery's mannen kwamen toch vooruit en bevinden zich vo'gens late berichten reeds binnen 13 kilometer afstands van Pescara.

De troepen van het 5e leger veroverden de Monte Croce en verdrijven de nazies thans van de Westelijke hellingen van deze berg en de Monte Camino, welks top reeds gisteren bezet werd.

Tito's mannen in Joegoslavië zien zich gesteld voor een grote overmacht van Duitse troepen, die thans het bevrijde gebied willen binnengezien de dreiging van een spoedige Geallieerde inval in de Balkan. In Sofia, de Bulgaarse hoofdstad, is men niet erg gerust, vooral niet nu Turkije de weg van de oorlog schijnt op te gaan. Sommigen voorspellen zelfs, dat Bulgarije het voorbeeld van Italië zal volgen en zich van Duitsland losscheuren.

De onmin tussen Tito en Mihailovitsj schijnt nog grotere vormen aan te nemen dan oorspronkelijk leek. Richard Law, de Britse Onder-Staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, verklaarde in het Lagerhuis, dat de Britten een grotere steun geven aan Tito dan aan Mihailovitsj, omdat Tito ook harder vecht. Van de Noordamerikaanse vlootaanval op de Marshall-eilanden is thans meer bekend geworden. De aanval blijkt een groot succes te zijn. In China hernamen de Chinezen de stad Tsjangteh.

BEKNOTTING VAN HET ONDERWIJS DOOR DE AS—III.

Doelbewuste vernietiging van Hellas' intellectueel leven.

Universiteiten van Athene en Thessaloniki werden gesloten.

Lager Onderwijs in Hellas bestaat practisch niet meer.

HELLAS.

Hoewel het vraagstuk van de opvoeding in Hellas onder de druk van den vijand op de achtergrond is gedrongen door de ontzettende hongersnood, neemt dit niet weg, dat de opvoeding een van de uitingen van 's lands karakter is, die het meest te lijden heeft gehad van den vijand in zijn streven den nationalen geest van Hellas in de kiem te smoren.

Hellas is verdeeld in drie invloedsspheren: de Bulgaarse, de Italiaanse en de Duitse. De toestand, waarin het onderwijs zich bevindt, verschilt naar gelang het doel, dat de resp. bezetters zich hebben gesteld. De Bulgaarse overheersing van West-Thracië en Oost-Macedonië is de meest afschuwelijke. Het is Bulgarije's doel deze streken te denationaliseren, hetzij door de Griekse bewoners er uit te verdrijven, hetzij door ze te vermoorden. Leraren en scholen hebben van de vervolgingen meer te lijden gehad dan enig ander deel van de gemeenschap. Voor zover bekend is zijn alle scholen in Oost-Macedonië en West-Thracië gesloten. Dit geschiedde, nadat alle onderwijzers en leraren naar politie-bureaux waren ontboden om daar te vernemen dat de bezettingsautoriteiten niet van plan waren hun werkzaamheden te verminderen. De onderwijzers zouden hun functies blijven uitoefenen op één voorwaarde: dat zij Bulgaars zouden spreken en de Bulgaarse taal zouden doceren. Aangezien geen hunner aan deze eis voldeed werd hen niet toegestaan hun werk voort te zetten. Een paar dagen later kregen zij de mededeling, dat zij binnen 24 uur het land moesten verlaten en het gevolg daarvan was, dat ruim 150.000 kinderen van alle leeftijden het zonder enig onderwijs moesten stellen, zowel zonder onderwijzers alsook zonder schoollokalen. De scholen in deze provincies — voorbeelden van moderne architectuur — waren volgens een speciaal plan voor het onderwijs gebouwd; de besten zijn nu door de Bulgaren voor oorlogsdoeleinden overgenomen.

De Bulgaren trachten de bevolking te verplichten het Bulgaarse dialect te leren. Het Grieks is niet alleen op de scholen een verboden taal, maar ook op straat. De Bulgaren hopen door deze maatregelen er toe te komen, dat de heel jonge kinderen alleen maar Bulgaars zullen spreken en hun moedertaal zullen vergeten, of althans nooit de Griekse schrijftaal zullen leren kennen. Zij hopen, dat deze kinderen zullen vervreemden van hun ouders, hun gedachtengang en van de Griekse tradities, die de grondslag vormen van de gemeenschappelijke cultuur. Zij hopen daardoor een scheuring in de Griekse gemeenschap teweeg te brengen.

De Duitsers hebben zelfs een uitbreiding van de Bulgaarse invloed toegestaan. Onder de politie van Saloniki bevinden zich Bulgaren. Het is hier, dat de tweede Universiteit van Griekenland gevestigd is; daarbij behoren ook technische scholen: landbouwscholen, instellingen voor veeartsenij, chirurgie e.d. Deze bloeiende Universiteit is nu gesloten en de hoogleraren zijn ontslagen.

Tijdens het eerste jaar van de bezetting kon de Universiteit van Athene — zij het onder enige beperkingen — nog open blijven al naar gelang het tij ter onderdrukking fluctueerde. Bij tijd en wijle werden professoren en studenten door de bezettingsautoriteiten ontboden, bedreigd, vervolgd en gevangen gezet. Van het begin af aan waren de bekwaamste professoren en zij, die het grootste gehoor hadden, al geschorst. Uit deze kringen, die grote invloed uitoefenden op de Universiteits-jeugd en ook van onder de studenten zelf werden talloze gijzelaars genomen.

Op 28 October 1941 — een jaar nadat de Italianen Griekenland waren binnengevallen — stonden Italiaanse carabinieri, met handgranaten gewapend opgesteld rondom het gedenkteken voor den Onbekenden Soldaat op het Centraal Plein in Athene, teneinde iedere demonstratie te verhinderen. Duizenden studenten verzamelden zich bij de Universiteit en begaven zich in militair gelid naar het gedenkteken. Door hun numerieke meerderheid wisten zij zich zwijgend een weg te banen langs de Italiaanse gendarmes, legden hun kransen aan de voet van het gedenkteken en knielden neder op het grote plein, terwijl één hunner, die tijdens de Albaanse campagne was verminkt, in sobere woorden een gedachtenisrede hield. Van dat ogenblik af verscherpten de overweldigers hun toezicht op de Universiteit. Professoren werden ontslagen en gearresteerd. En toen ter gelegenheid van de Griekse Onafhankelijkheidsdag, op 25 Maart 1942, een nieuwe demonstratie plaats vond, werd de Universiteit van Athene gesloten. Zo kwam het einde van deze twee centra van geestelijk leven in Griekenland: de Universiteiten van Athene en Thessaloniki. De eerste is inmiddels geheel „afgeshaft" terwijl de tweede haar werkzaamheden niet langer kan voortzetten en „in liquidatie" is.

Er is niets bekend omtrent de Polytechnische school te Athene, de beste Technische Hogeschool in het Midden-Oosten. Evenmin heeft men iets vernomen omtrent het College voor Handel en Economie, waar nu vermoedelijk de totalitaire leerstellingen verkondigd worden.

In alle Griekse middelbare scholen is het Italiaans, en op alle Handelsscholen het Duits een verplicht leervak geworden. Deze maatregel op zichzelf is allerminst onrustbarend, aangezien er geen slechtere leerling is dan hij die niet wil leren. Maar de gehele centralisatie van het onderwijs in Hellas, die nu heeft plaats gevonden, kan door de bezetters gebruikt worden als een middel om het geestelijk peil van de jeugd volkomen in de hand te houden, en dat op veel doeltreffender wijze dan door het onderricht van een vreemde taal, een paar uur per week, ooit bereikt zou kunnen worden. Er kan ook geen ogenblik aan getwijfeld worden, dat de overweldigers zullen trachten Hellas roemrijk verleden te interpreteren in hun eigen, laaghartige termen, en dat de onderwijzers nolens volens zich aan hun nieuwe handboeken zullen moeten houden.

Het verderven van de schooljeugd geschiedt ook op andere wijzen. Een middelbare school voor meisjes in Athene moest gesloten worden, omdat Italiaanse soldaten de meisjes op haar weg van en naar school molesteerden. Meisjes van 14 jaar worden gelokt door extra-broodcoupons of een half brood.

Van de particuliere middelbare scholen zetten nog een aantal — zij het in sommige gevallen op beperkte schaal — hun werkzaamheden voort. Ten aanzien van de lagere scholen is de toestand nog veel erger. Zelfs vóór de oorlog waren vele van de schoolgebouwen te klein geworden ten opzichte van de steeds groeiende bevolking en nu hebben de Duitsers de meeste van deze scholen nog in beslag genomen. Nadat zovele jonge onderwijzers in de oorlog gesneuveld of verminkt zijn, anderen het slachtoffer zijn geworden van politieke vervolgin-

gen en de helft van het aantal scholen niet langer in gebruik is, kan men van lager onderwijs nauwelijks meer spreken. Bovendien zijn de jongere kinderen nog veel zwaarder door de hongersnood getroffen dan de oudere.

De ontzaglijke koude, die in de onverwarmde klasselocalen tijdens de wintermaanden wordt geleden, de voedselschaarste en dientengevolge het sterk verminderde weerstandsvermogen van de kinderen, zijn er oorzaak van, dat het schoolbezoek nog maar één derde van vroeger is. Op sommige scholen zijn er helemaal geen leerlingen. En zelfs onder deze omstandigheden blijft het Griekse volk weerstand bieden tegen den onderdrukker; het laat zich niet beïnvloeden door bedreigingen noch verlokkingen in de vorm van gratis onderwijs en maaltijden op de Duitse en Italiaanse scholen.

Als voorbeeld van de ruime opvattingen en verdraagzaamheid van Hellas kan het feit vermeld worden, dat lange jaren voor de oorlog reeds de vestiging van Franse, Duitse, Italiaanse en Noordamerikaanse scholen van overheidswege met instemming was begroet. De Engelsen gingen niet over tot het openen van scholen, maar organiseerden door middel van de British Council cursussen in het Engels. Een groot aantal kinderen van gegoede ouders placht naar deze scholen te gaan om een of meer vreemde talen te leren spreken. Het is bekend, dat de Duitsers en Italianen deze scholen gebruikten als een middel voor propaganda. Het eensgezinde verzet van het Helleense volk tegen de onderdrukking van de As-mogendheden heeft wel bewezen hoe weinig resultaat deze en andere soortgelijke propaganda-methoden hebben gehad.

De Duitse en Italiaanse scholen, die tijdens de oorlog waren gesloten, zijn nu alle weer open gesteld. Typisch is een advertentie uit een in Saloniki verschijnend Helleens blad, van December 1941: de Italiaanse middelbare school annonceert daarin de opening van het nieuwe leerjaar en kondigt tevens de openstelling aan van een lagere school en een Fröbelschool voor kinderen tussen de 4 en 14 jaar „op voorwaarde, dat zich voor beide instellingen een voldoende aantal leerlingen laten inschrijven." Commentaar overbodig!

Naast de jongste gegevens, die de Helleense Regering uit New York heeft ontvangen, zou de toestand in de afgelopen drie maanden nog aanmerkelijk zijn verergerd. Duizenden onderwijzers zijn naar arbeidskampen overgebracht, waar zij gedwongen handenarbeid moeten verrichten, terwijl anderen in fabrieken in Duitsland en Italië te werk zijn gesteld. Ontwikkelde Hellenen, uit andere beroepen, hebben aangeboden enige uren per dag gratis lessen te geven teneinde een toekomstig analphabetisme te voorkomen. Zelfs zij worden vervolgd, en in sommige gevallen in de gevangenissen geworpen. Het gevolg van dit alles is, dat er van lager onderwijs in Hellas nauwelijks meer sprake is. Berichten uit deze zelfde bron versterken de vrees, dat het middelbaar onderwijs, zoals het thans door de bezetters gereorganiseerd is, er slechts op gericht is een volkomen vals beeld te geven van de voor-oorlogse opvattingen en de grondbeginselen van Hellas' historie te verkrachten.

De ontbinding van het onderwijs is niet maar een toevallig gevolg van de oorlogsomstandigheden. Het is een doelbewuste politiek om het intellectuele peil der Hellenen te verlagen en de geestelijke weerstand van het volk te ondermijnen, juist nu de hongersnood zijn lichamelijke krachten uitput.

CURAÇAO

MONSEIGNEUR P. I. VERRIET O.P. NAAR BONAIRE.

Morgen zal Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. P. I. Verriet O.P. Apostolisch Vicarius van Curaçao, een kort bezoek brengen aan Bonaire voor het afdoen van enkele zaken. Dezelfde dag zal Zijne Hoogwaardige Excellentie weder naar Curaçao terugkeren.

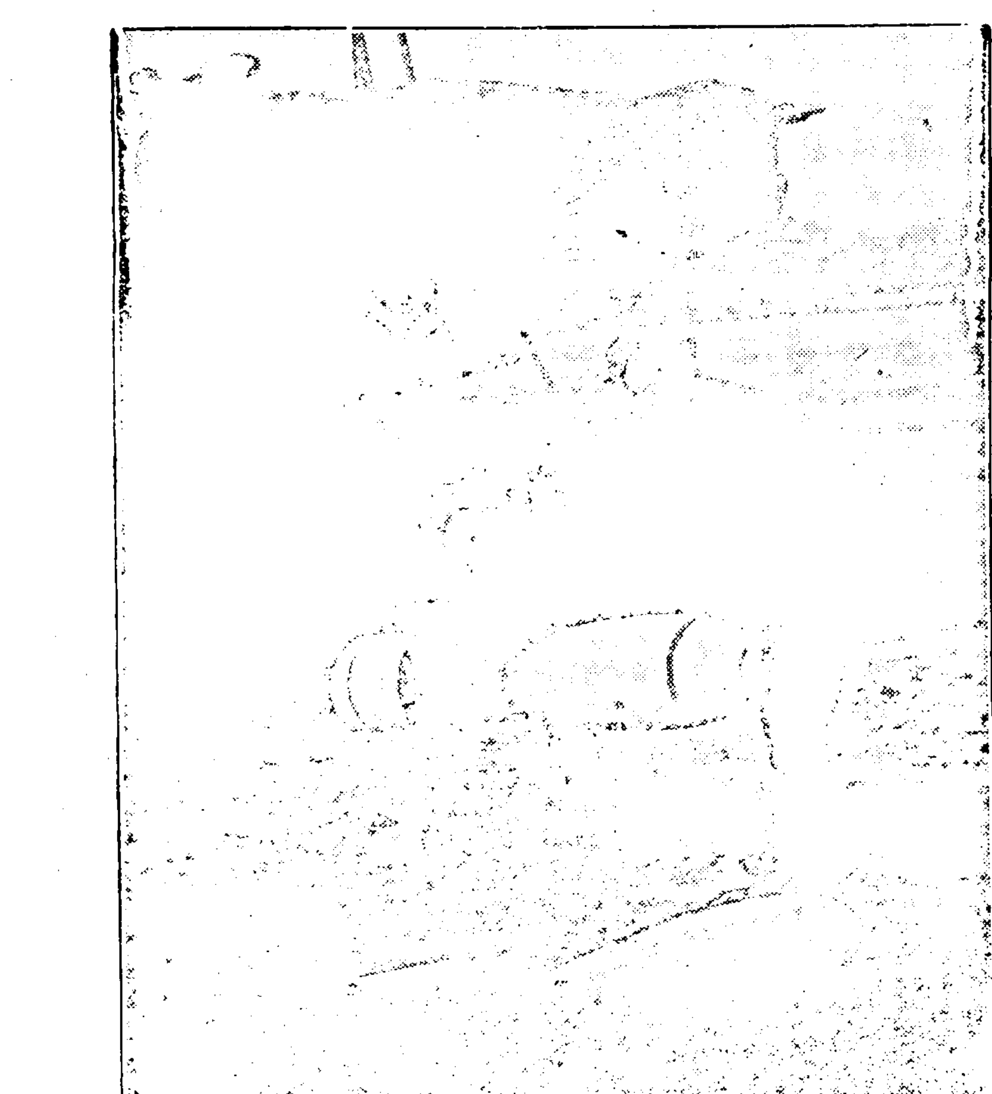
KLM-DIRECTEUR OP CURAÇAO.

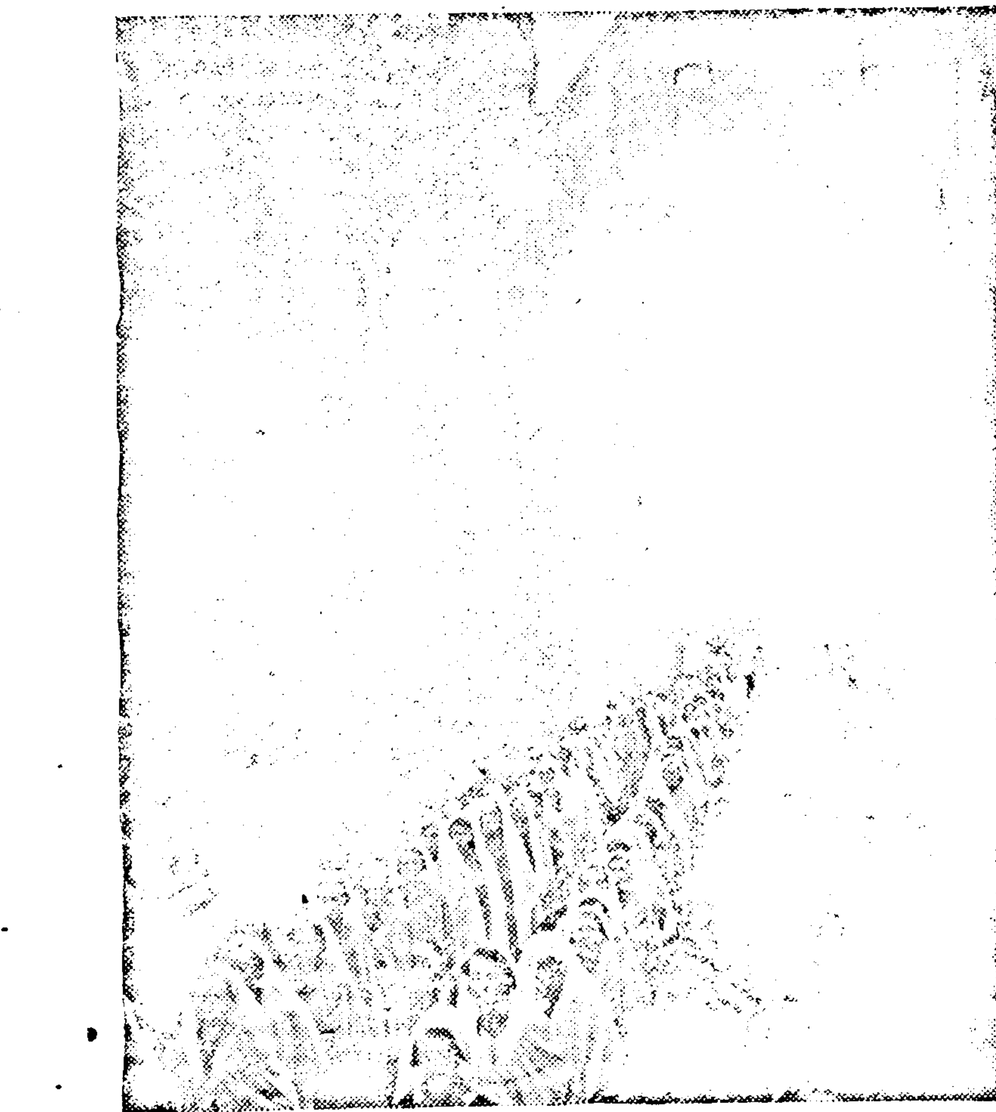
De Heer Nieuwenhuis, directeur van de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij, bezoekt op het ogenblik Curaçao. Te dezer gelegenheid zal morgenavond door den plaatselijken hoofdvertegenwoordiger, Dr. Dirk A. IJsselstijn, een cocktailpartij worden aangeboden op Piscaderabaai.

Zoals bekend is ook Mevrouw A. Th. M. IJsselstijn-Kuiper dezer dagen van haar buitenlands verblijf te onzer stede teruggekeerd.

DR. P. LUSTIG GAAT HEEN.

Dr. Paul Lustig, werkzaam op het Bureau voor Sociale en Economische Zaken alhier, zal op 15 December aanstaande de dienst verlaten. Dr. Lustig zal in officiële Tsjechoslowaakse regeringsfunctie treden. Zoals bekend is Dr. Lustig een Tsjech. Omtrent het karakter van Dr. Lustigs toekomstige positie konden wij nog geen nadere inlichtingen verkrijgen, doch Dr. Lustig zal op 27 December ons staatsdeel verlaten met bestemming Bogotá. In Dr. Lustig verlaat helaas een goed geallieerd patriot en een kundig en ijverig werker ons staatsdeel.

Het vliegtuig wordt klaar gemaakt voor een bombardement. De groeten voor Hitler en de Berlijners worden medegegeven.

Op een der Mariafeesten werd er in de verwoeste Cathedraal van St. Georges in Southwark (Londen) een plechtige dienst gehouden voor de zieken. Hier ziet men de Processie trekken door de Cathedraal.

BEVORDERING DRS. VAN BOVEN.

Dezer dagen is het Hoofd van het Bureau van Sociale en Economische Zaken, Drs. Jan Hubert van Boven, die „tijdelijk hoofd" was, benoemd tot vast hoofd van dit belangrijke Bureau. In verband hiermede werd een speciale salarisschaal ontworpen.

De Heer Van Boven, die momenteel op dienstreis is naar Santo Domingo en eerst midden volgende week zal terugkeren, heeft in onze moeilijke tijd de voedselvoorziening en andere aangelegenheden van ons staatsdeel te verzorgen, een taak, die veel beleid, geduld en offers vraagt. Drs. Van Boven paart aan zijn ijver bovendien zulk een persoonlijkheid, dat wij menen dat elkeen blijde zal zijn met deze wel verdiende bevordering.

STATENLID SENIOR THUIS.

De Heer Alfred S. Senior, lid van de Staten van Curaçao, keerde dezer dagen van zijn buitenlandse reis terug, na op de terugweg in Cuba zijn kranken broeder en op Trinidad zijn dochter bezocht te hebben.

EXAMEN „ST. GENESIUS".

Machine-schrijven: Geëxamineerd 18 candidaten; geslaagd: Mejuffrouw V. Tyrol; Mejuffrouw E. Sambo; Mejuffrouw N. Burnet en F. Genaro.

Stenografie Nederlandse Taal (130 lettergrepen): Geëxamineerd 7 candidaten; geslaagd: géén.

Engelse Taal (100 letergrepen): Geëxamineerd: 2 candidaten; geslaagd: géén.

THE FELLOWSHIP OF THE BELLOWS.

Men schrijft ons:

Volgens ontvangen bericht is de November-score 274, waardoor het totaal voor Curaçao, sedert 1 Mei 1941, komt op 12460.

Een nieuwe promotie nadert alweer, wanneer 1400 vliegtuigen neergeschoten worden.

Ontvangen berichten van de Fellowship in Argentinië gaven een aantal aardige biezonderheden, waarvan hieronder enige volgen.

In Juli 1943 werd een biezondere uitzending door de BBC in Londen aan de Fellowship gewijd. Sir Archibald Sinclair opende dit programma en zeide o.a.: „Het is een grote aanmoediging voor de vliegers en bemanningen van de Raf te weten, dat van Kaap Hoorn tot aan Mexico hun overwinningen nauwkeurig worden gevolgd en dat daarop gereageerd wordt op een zo geestige, practische en doeltreffende wijze.

In dezelfde uitzending vertelde Officier-vlieger Lee White (die zelf ook een Fellow of the Bellows is) van het routine leven in het Bellow-escader. Wat hij niet vertelde was, dat hij en nog 2 andere officieren van het escader enige dagen tevoren waren gedecoreerd met de D.S.O. en D.F.C., nl.

Escaderleider Geoffry Warnes D.S.O.; Vlieger-Officier Arthur Lee White D.F.C.; Vlieger-Officier Cotton D.F.C.

Uit de officiële vermeldingen van deze onderscheidingen halen wij aan:

„Warnes": Hij vertoont buitengewone gaven van leiderschap en zijn enthousiasme en kundigheid zijn een voorbeeld voor anderen.

„Lee White": Hij toonde een volkomen negering voor vijandelijke tegenstand en deed zijn aanvallen met groot doorzettingsvermogen.

„Cotton": Hij was waars van elke vijandelijke tegenstand en was altijd een doortastend aanvaller.

Het is voor de Curaçaose Fellows een aanmoediging door te gaan hun steun te geven, wetende dat de door de Fellowship bekostigde vliegtuigen gevlogen worden door zulke officieren.

* * *

Gedurende de maand November 1943 werden door de Raf en de Geallieerde vliegers 274 vliegtuigen verwoest. Het hoogste bedrag schuldig voor de maand November is dus ƒ 2.74.

Het totaal aantal vliegtuigen, dat vernield werd van Mei 1941 tot en met November 1943 bedraagt 12.460.

KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID.

Connectie gezocht door de volgende firma's:

1. **Angel E. Guzmán** — Cangallo 2069 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van alle soorten medailles, bekers, insignes en fantasie voorwerpen.
2. **Lord** — Bmé. Mitre 1746 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van electrische strijkijzers en rubber sportschoenen.
3. **Irigoyen & Ramos** — Av. R. S. Peña 1119 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van medicijnen, spuiten en naalden, champagne en andere wijnsoorten, suikergoed en talrijke andere artikelen.
4. **Carloz Gozzo & Cia** — Sarmiento 212 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van bonen.
5. **Lyon & Previtali** — Diagonal Norte 651 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: plantaardige oliën, kaas, vermicelli, griesmeel, diëtische producten, dames handtassen, coolleer stearine, enz.
6. **Alberto D'Amato** — Casilla de Correo 3003 — Buenos Aires — Argentinië, biedt zich aan als vertegenwoordiger.
7. **Ernesto Marks** — Santa Fe 2363 — Buenos Aires — Argentinië, exporteur van: levensmiddelen, bijouterieën en sanitaire artikelen.
8. **Industria Colombiana de Papel & Cartón Ltda „Incopac"** — Apartado Postal No. 428 — Barranquilla — Colombia, exporteurs van: allerlei soorten papier, duncarton en pakpapier.
9. **Alfredo Landao** — Av. L. N. Alem 336 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van portemonnaies, herentassen en behangselpapier enz.
10. **Hugo Pels & Cia** — S.R.L. — Calle Corrientes 222 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van verse en gedroogde groenten, allerlei soorten soep in blik enz.
11. **Latin American Trading Company** — Corrientes 980 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: levensmiddelen, zoals geconserveerde vis en groenten, meel, biscuits, kaas, suikerwerk, chocolade, enz. **Manufacturen** zoals katoenen stukgoederen, linnen- en katoenen kousen (dames en heren) wollen stoffen, enz.
12. **H. J. van Leeuwen** — Casilla de Correo 1773 — Buenos Aires — Argentinië, exporteur van: Wijnen en vermouth, kaas, boter, groenten en fruit in blik — visconserven — gedroogd fruit — uien en knoflook — bonen en erwten — kaarsen — zeep — jams en marmelade, enz.
13. **A. Brickman, Inc.** — 50 Broad Street — New York, N.Y., exporteurs van: chemicaliën, grondstoffen, etc.
14. **Tiburcio Doreste** — Casteleiro Bldg. — Havana — Cuba, exporteur van jenever, rum, whisky, etc.
15. **Stener Henschien** — Avenida R. Saenz Peña 616 — Buenos Aires — Argentinië, exporteur van: allerlei koopwaren.
16. **Urabco Soc. de Resp. Ltda.** — Calle 9 de Julio No. 104 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: scheermesjes.
17. **Héctor Santunione & Hno.** — Viamonte 2457 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: kaas.
18. **Rodolfo Levin** — U.T. 42 — Callao 3260 — Arenales 1239 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: chemische producten, gedroogde en geconserveerde vruchten, sanitaire artikelen, scheermessen en kwasten, kantoorbenodigdheden, papier, perforators etc. (Lijstje der talrijke artikelen bij de Kamer ter inzage).
19. **R. & A. Rossi Membrives** — Maipu 231 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: Argentijnse producten.
20. **Fogola & Joviero** — Calle chacabuco 361 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: medicinale planten.
21. **M. Colino** — Lavalle 775 — Buenos Aires — Argentinië, exporteur van: dameschoenen en -tassen.
22. **Nicolás L. J. van Haaren** — 25 de Mayo 293 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: melkzuur.
23. **„La Estrella" Soc. de Resp. Ltda** — 25 de Mayo 140 — Buenos Aires — Argentinië, exporteurs van: fantasie artikelen, tassen, lerendraagbanden en horlogebanden, papier, knopen, pennen en potloden, etc.
24. **Sociedade Comercial & Industrial Plada Ltda.** — Caixa Postal 2698 — Sao Paulo — Brazilië, exporteurs van textiel, dameskousen herensokken, tennisschoenen, electrisch materiaal, Braziliaanse zwarte thee, wollen- en fluwelen hoeden etc.

Bij de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd bestaan er geen bezwaren tegen het aanknopen en tot nader order voortzetten van handelsrelaties met bovenstaande firma's. Goederen afkomstig uit vijandelijk of bezet gebied mogen vanzelfsprekend niet ge- of verkocht worden van of aan voornoemde firma's.

Belangstellenden worden beleefd verzocht zich rechtstreeks in verbinding te willen stellen met bovenstaande firma's. Verdere inlichtingen zullen desgewenst gaarne door den Secretaris der Kamer worden verstrekt.

OPLAGEN VAN SLUIKBLADEN.

De Sluikpers in bezet België begint bijzonderheden te publiceren in verband met haar eigen oplage. Volgens „Le Coup de Queu", een sluikblad dat te Bergen verschijnt, heeft „La Libre Belgique" een oplage van 40.000 exemplaren, „Vaincre" van 10.000 en „l'Espoir" van 20.000.

Volgens het socialistisch sluikblad „Le Monde du Travail" wordt het socialistisch sluikblad „Le Peuple" op 20.000 nummers gedrukt. „Le Monde du Travail" zelf heeft een oplage van 15.000 exemplaren. Zes en dertig uren na de val van Mussolini, heeft dit laatste blad een speciale uitgave gepubliceerd waarvan het 30.000 heeft uitgedeeld.

Het inladen van kogels voor de kanonnen van het Engelse slagschip „Warspite". De „Warspite" heeft een een groot aandeel in de opmars van de Noordamerikaanse en Britse legers in Italië.

Onlangs bracht Generaal Henri Honoré Giraud een bezoek aan Malta, waar hij ontvangen werd door Veldmaarschalk Lord Gort, den Gouverneur van Malta. Hier schouwt Giraud de dokwerken.

Buitenland.

EEN TOESPRAAK VAN SMUTS.

Maarschalk Jan Christiaan Smuts, Premier van Zuid-Afrika, zeide in een toespraak tot de 6e Zuidafrikaanse pantserdivisie: „1944 Zal naar alle menselijke waarschijnlijkheid het einde zien van de grootste oorlog der gehele geschiedenis. (Caïro, (AP) 8.12).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land: Er vonden enkele plaatselijke gevechten plaats aan het front van het 5e leger, waarbij onze troepen beperkte vorderingen maakten. In het bergachtige gebied ten Westen van Filignano waren onze troepen gewikkeld in het opruimen van vijandelijke kazematten. In de Centrale sector van het front werd de vijand verdreven van de gehele Monte Camino met uitzondering van enige vijandelijke elementen in een dorp op de Noordwestelijke hellingen.

De vijand deed verschillende nietafdoende tegenaanvallen langs het front. Onze troepen van het 5e leger bleven in nauw contact met den vijand. In het gebied van de Adriatische kust vonden hevige gevechten plaats in het gebied van Orsogna en onze troepen verbeterden hun stellingen. Het slechte weer hindert nog de verrichtingen.

In de lucht: De vliegvelden Eleusis en Tatoi nabij Athene werden gisteren door zware bommenwerpers aangevallen. Een kleine strijdmacht bombardeerde ook de haven en scheepvaart te San Stefano. In elk geval werd het doel goed getroffen. Het spoorwegcentrum Orte en de haven van Civita Vecchia werden gebombardeerd door middelzware bommenwerpers en het viaduct te Spoleto werd aangevallen. Lichtere vliegtuigen opereerden op grotere schaal tegen de vijandelijke grondstellingen en verbindingslijnen. Tijdens deze verrichtingen werden 4 vijandelijke vliegtuigen vernield. 7 Onzer toestellen worden vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 9.12).

BULGAARSE PREMIER CONFEREERT.

Een radiobericht uit Boedapest, dat door de Noordamerikaanse luisterdiensten werd opgevangen, deelde mede, dat de Bulgaarse Premier Dobri Bojilov confereerde met den Turksen Gezant in Sofia na een bijeenkomst van het Bulgaarse cabinet de avond tevoren. Het bericht zeide: „Goed ingelichte politieke kringen te Sofia brengen de bespreking in verband met de Turks-Engels-Noordamerikaanse conferentie (New York, (AP) 7.12).

DE TOESTANDEN IN FRANKRIJK.

Radio-Parijs zond een perscommentaar uit waarin de toestanden binnen onrustig Frankrijk beschreven werden. Het blad „Aujourd'hui zeide: „Op elke straathoek worden mensen gedood. Over het gehele land wordt geroofd en geplunderd".

Marcel Déat schreef: „Het banditisme wordt dagelijks stoutmoediger. Het is niet meer een quaestie van een afzonderlijk terrorisme onder voorwendsel van patriottisme. Wij zien ons gesteld voor een grote beweging van vernieling. Overal zijn er gangsters en moordenaars en de kleine man schreeuwt om hulp doch de regering is radeloos en hulpeloos. Doch de strijdkrachten welke thans georganiseerd worden zullen een einde maken aan deze anarchie en een krachtige reactie is onvermijdelijk in de naaste toekomst". De radio van Vichy zeide, dat arrestaties van terroristen door de Politie en andere strijdkrachten over geheel Frankrijk plaats vinden vooral te Pas de Calais, Rijssel, Parijs en Versailles. (Londen, (AP) 9.12).

COMMUNIQUÉ VAN STILLWELLS HOOFDKWARTIER.

Het communiqué van Generaal Stillwells Hoofdkwartier in China zegt:

„Mitchell bommenwerpers van de 14e legerluchtmacht met een escorte van gevechtsvliegtuigen bombardeerden op 7 December de Japanse installaties in Tsjangteh in het gebied van het Tungtingmeer. De aanvallen werden gedaan bij wijze van steun voor de Chinese grondtroepen. Onze gevechtsvliegtuigen, die aan het Salweenfront opereren, vielen spoorwegmateriaal aan tussen Mogaun en Myitkvina in Noord-Birma. Vele spoorwegwagons werden vernield. Van al deze missies zijn al onze vliegtuigen veilig teruggekeerd. (Tsjungking, (AP) 9.12).

ANGLICAANSE AARTSBISSCHOP BEZOEKT MOSKOU.

De toestand van de godsdienst in Rusland niet veel beter.

Het bezoek van den Anglicaansen Aartsbisschop van York aan Moskou heeft velen verrast. Men bewaart alle tekenen van geestdrift voor de dag waarop het doel en de vruchten van het bezoek zullen blijken. Als een geste van goede wil tussen Christenen geeft men toe, dat dit bezoek goed is. Wat zijn practische resultaat zal zijn is niet geheel duidelijk. Het houdt duidelijk verband met de heroprichting van de Heilige Synode en de verkiezing van de Metropoliet Sergius tot Patriarch. „Deze feiten zijn belangrijk en het zou een fout zijn van de Westerse Christenen om ze te onderschatten", zegt de Londense „Tablet". „Het is geheel waar", vervolgt dit Katholiek tijdschrift ietwat bitter, „dat de eerste daad van de Synode was om een tweede front te vragen, een vorm van militair advies, die nieuw is in de annalen van de Russische Kerk. Haar tweede daad is geweest om priesters die voor de Duitsers werken te excommuniceren. De grote vraag zal zijn waar en wanneer de Russische Bisschoppen zich schrap zullen zetten tegenover hun eigen regering, zoals bijvoorbeeld de Duitse Bisschoppen doen, om de zekerheid te krijgen, dat de vrijheid van godsdienst niet beperkt worde tot het toestaan van godsdienstoefeningen in een paar gebouwen."

De „Universe" reageerde als volgt op de daden van de Russische Kerk: „De bezorgdheid die gepaard ging met de algemene tevredenheid over de herleving van de godsdienstige activiteit in Rusland, is niet verminderd door wat sindsdien gebeurd is. De grote fout van de Orthodoxe Kerk is haar ondergeschiktheid aan de Staat. Dit verklaart tot op zekere hoogte, de Bolsjewistische verontschuldigingen voor de vroegere vervolgingen.

Het instrument om inschikkelijkheid te winnen was de Heilige Synode, en verschillende waarnemers merkten op dat er iets tegenstrijdigs was in de gelijktijdige heroprichting van dit instituut en de instelling van het Patriarchaat. De eerste actie van de bisschoppen is niet geruststellend. Een beroep op mede-Christenen om te bidden voor zuiver strategische doeleinden van de Sovjet regering en ex-communicatie van priesters om zuiver politieke redenen, lijken meer op staatkundige dan op godsdienstige daden".

De „Catholic Times" vraagt zich af of Maarschalk Stalin, een of ander gebaar zal maken of een edict zal uitvaardigen, ter beantwoording van de vraag die bij velen is gerezen of de Russische regering zich nog steeds zal laten leiden door atheïstische motieven. Als bijvoorbeeld Maarschalk Stalin zelf zich plotseling in de Kerk vertoonde, zou er een zeer belangwekkend en groot ding gebeurd zijn. Als hij de Komsomol (die jeugdorganisatie die op millioenen Russische jongelingen de plicht legt om actieve tegenstanders te zijn van elke godsdienstige richting) ontbond, dan zou er een nog groter ding gebeurd zijn. Is de Russische regering van plan om zelf deel te nemen in de Kerk en haar te ondersteunen, inplaats van haar negatief toe te laten?

De bisschoppen hier hebben geen commentaar geleverd op de ontwikkeling van de godsdienst in Rusland.

DE SCHADE IN VATICAANSTAD.

Volgens de Osservatore is de schade aangericht in Vaticaanstad als volgt: het paleis van den Gouverneur is van buiten zeer ernstig beschadigd; de kantoorlocalen binnen zijn letterlijk verwoest, vooral die op de eerste verdieping. De vensters van de nabijgelegen kerk [dit moet de oude fraaie kerk zijn, die in de Middeleeuwen door een Ethiopische missie den Paus cadeau gedaan werd en nog immer door de Ethiopiërs bediend wordt, ook al is zij geheel voor Latijnen ingericht; de kerk heet San Stephano degli Abessini — Red.] zijn alle vernield; de vensters van het spoorwegstation zijn ook alle kapot. Het radio-station is beschadigd, doch niet ernstig. Vele vensters van de St. Pieter werden ook stuk geslagen door de luchtdruk; in het beroemde venster van Bernini boven de relieken van de Stoel van St. Pieter zitten verschillende gaten, die men hoopt enigszins te kunnen herstellen. De St. Pieter bleef enkele dagen dicht doch is thans al weer open.

De Apostolisch Delegaat in Washington reclameerde bij het Departement van Oorlog, dat hierop een onderzoek heeft doen instellen. Eisenhower heeft dit onderzoek persoonlijk geleid en kon rapporteren, dat ten tijde van het bombardement geen enkel geallieerd vliegtuig in de buurt van Rome was, zodat het niet door een geallieerd vliegtuig kan zijn gedaan (Vaticaan, ncwc, 7,12).

HITLER ONTVANGT ZIJN TRAWANTEN.

De Hilversumse Radio heeft gisteren mede gedeeld, dat Hitler in zijn Hoofdkwartier Mussert heeft ontvangen voor een langdurig onderhoud. Ook van Geelkerken, Seys Inquart, Willy Ritterbosch, Commissaris voor speciale diensten in Nederland waren bij het onderhoud aanwezig.

FALANGISTEN GAAN HUN BOEKJE TE BUITEN.

Men verneemt te Londen uit Spanje, dat het Bureau van het Franse Comité voor de Nationale Bevrijding te Madrid geïnvadeerd werd en dat degenen die zich erin bevonden onder bedreiging met de pistool tegen de muur werden gezet, enige tijd voordat op 19 en 20 November Falangisten het Britse Vice Consulaat te Saragossa binnendrongen; hiervoor heeft de Britse Regering reeds een verontschuldiging gevraagd. De personen, die een inval deden in het kantoor van het Franse Comité droegenburgerkleren, doch een zeer goed ingelichte bron in Spanje veronderstelde, dat zij leden waren van Franco's Falange-partij evenals de geuniformeerde mannen, die de Britsen Vice Consul te Saragossa, den Heer G. Valverde (een Spanjaard), en leden van zijn gezin bedigden.

De zegsman zeide, dat het Spaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn verontschuldigingen heeft aangeboden vóór de inval in het kantoor van het Franse Comité droegen burgerkleren, om voor de schade te betalen. De Politie maakte bekend, dat 3 Falangisten zijn gearresteerd op beschuldiging, dat zij tot de 20 personen behoorden, die de inval deden. Men zeide, dat de Politie anderen op het spoor is. Het Hoofd van de Franse missie, de Heer Truel, en zijn voornaamste medewerkers woonden een receptie op de Noordamerikaanse Ambassade bij toen de groep het kantoor binnenstormde, het personeel dwong langs de muur te gaan staan onder bedreiging van pistolen, de archievenkasten openrukte en de schrijfachines stuk sloeg.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— De radio van Algiers zegt, dat het 8e leger zich reeds op 13 kilometer van Pescara bevindt. Een nieuw bruggehoofd werd gevestigd aan de overzijde van de rivier de Moro. De radio van Marokko zeide, dat volgens een laat bericht de troepen van het 8e leger de buitenwijken van Orsogna zijn binnengedrongen.

— De Noordamerikaanse legerluchtmacht maakte bekend, dat de Vliegende Forten zijn verbeterd doordat zij thans een groter draagvermogen hebben en een geschutstorentje aan de onderzijde. De Liberators hebben er twee nieuwe geschutstorentjes bijgekregen.

— De Britse radio zeide, dat voor de zevende achtereenvolgende nacht geen vijandelijke vliegtuigen boven Groot Brittannië verschenen.

— De radio van Leopoldville zeide in een Franse uitzending, dat de nazie-politie te Wenen werd opgeroepen om schepen op de Donau te lossen na een staking der havenwerkers.

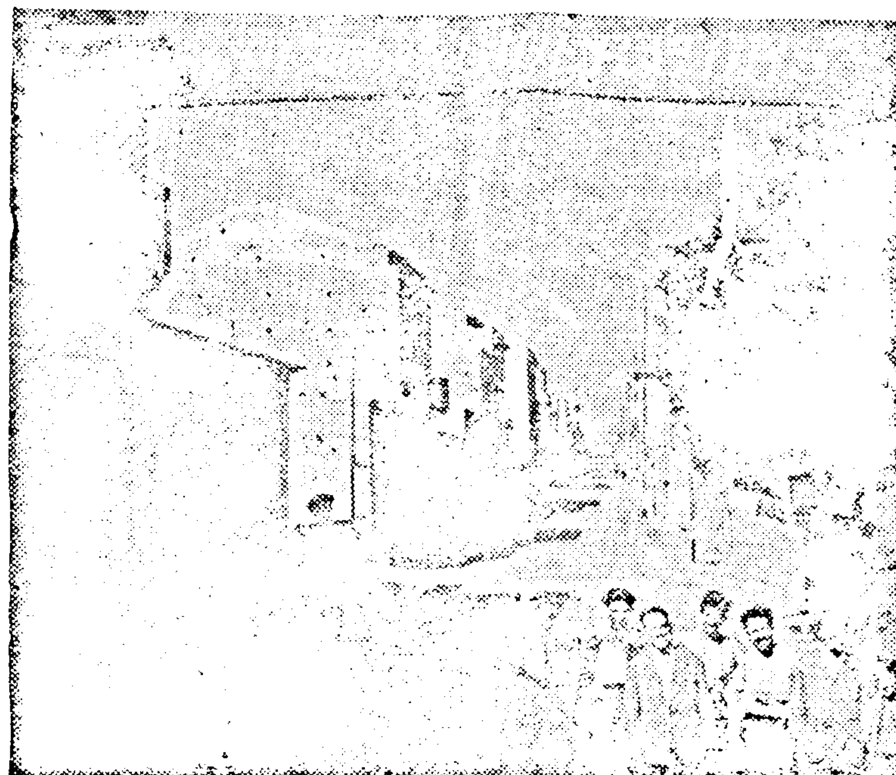
— Radio-Vichy zeide in een bericht uit Ankara, dat Generaal Assim Gunduz, Assistent Hoofd van de Turkse Generale Staf, is vervangen door Generaal Kiazim Orbay, Commandant van het Oostelijk leger. Het bericht zeide, dat dit een van de radicale veranderingen is, welke de laatste tijd in de Generale Staf plaatsvonden. Verder werd gezegd, dat Maarschalk Fevzi Cakmak, Hoofd van de Generale Staf, op 31 December met pensioen zal gaan, aangezien hij de leeftijdsgrens overschreden heeft. Orba was de man, die het Turkse leger opnieuw heeft uitgerust met Britse wapenen.

— Berichten uit Ankara zeggen, dat de Turkse Minister van Buitenlandse Zaken aan de pers verklaarde van mening te zijn, dat de conferentie te Caïro „een der meest belangrijke gebeurtenissen was in deze phase van de krijg". Hieraan voegde hij toe, dat de Turkse politiek onveranderd is.

— De Turkse President zal waarschijnlijk de gehele dag wijden aan besprekingen met de cabinetsleden en de partijleiders — misschien ook met de militaire leiders — teneinde hen uit de eerste hand mededeling te doen van de beslissingen die te Caïro getroffen werden. Men verwacht, dat een officiële verklaring zal worden uitgesteld tot deze besprekingen afgelopen zijn.

VOOR HET RODE KRUIS.

De mooie Nederlandse film „Dutch Tradition" door John Ferno, in opdracht en voor rekening van het Nederlandse Informatiebureau te New York, vervaardigd werd gratis door dit bureau ter vertoning op Curaçao afgestaan, mits een percentage van de opbrengst voor een goed Nederlands doel zal worden gesteld. Dank zij deze voorwaarde en de bizonder gulle medewerking van de firma Marchena, Moron & Co., heeft het Hoofd van de Gouvernementspersdienst aan het Bestuur van het Rode Kruis een bedrag van ƒ 610.73 overhandigd, welk bedrag zal worden besteed aan het zenden van voedselpakketten naar Nederland.

WELLCOME THE LIBERATORS.

Aldus begroetten de inwoners van vele Italiaanse dorpen de Britse troepen, dien hen bevrijdden van het nazie-juk. Alhoewel de spelling van het woord „welcome" foutief was, was de geest van welkom het des te meer.

Chestertons Leven.

Niet alleen dank zij Pieter Adriaan Kerstens, thans Minister, is Chesterton bekend geworden in ons land. Zoals bekend heeft Minister Kerstens zich voorheen onledig gehouden met voortreffelijke vertalingen te verzorgen voor Chestertons oeuvre; maar hebben deze vertalingen medegeholpen Chesterton in wijdere kring bekend te maken, ook zonder haar zou Chesterton zeker geen onbekendheid gebleven zijn in ons land. Chestertons levensbeschrijving werd ons en der wereld tot nu toe onthouden. Maisie Ward, die inmiddels Mevrouw Sheed is geworden, heeft haar kunde getoond door een lijvig boek van 685 bladzijden te schrijven, dat bij de familie-uitgeverij Sheed & Ward te New York verschenen is voor een al even lijvige prijs van $ 4.50. Op Curaçao is het boek verkrijgbaar, zo werd ons medegedeeld, bij de St. Augustinusboekhandel aan de Rode Weg ter Overzijde (9 gulden).

Chesterton heeft de classieke lijn der grote Engelsen doorgetrokken. Is de Franse poëzie — om het al te simplistisch op te zetten — overwegend geest, de Duitse gevoel, de Engelse is vooral imaginatie. Zoals het grote eiland grijs en vochtig uit de zee, uit mist en golven rijst, zo stijgen zijn begaafdste geesten uit de nevels van het alledaagse en schrijven met extatisch gebaar hun visioenen uit. De genius der Engelsen is imaginatief en de majestueuze vaart dezer verbeelding gaat soms naar verre onwerkelijkheden.

Shakespeare, Spencer, Milton, in later tijd Wordsworth, Keats, Shelley, Swinburne, Francis Thomson bezitten allen de sleutels van het rijk der verbeelding, een ongewoon bezit onder een zo practisch en reëel volk als het Engelse. De schoonheid der Engelse letteren is een koele schoonheid: zij brandt en vlamt en schroeit niet, doch zij kan verbazen en meeslepen. Shakespeare bouwt zijn droomwereld om en in de bloedigste werkelijkheid; de anderen leven allen in een minder reëel, een verbeeld heelal en iets zo ijls en gevleugelds als de poëzie van Shelley, een zo gevoelig verbeeldingsheimwee als dat van Keats zijn in geen andere literatuur te vinden.

Chesterton is als dichter met de genoemden niet te vergelijken, maar zijn imaginatief vermogen is een zeldzame Godsgave. Chesterton heeft eigenlijk niet veel anders geschreven dan detective stories en sprookjes. Van talrijke detective-verhalen is Father Brown (Mgr. O'Connor) de held en van zijn meeste andere boeken, die ongeveer sprookjes zijn of erop lijken, is het „Orthodory". Voor Chesterton horen detective story en sprookje bij elkaar: beide zijn kinderen der grote verwondering, laat Maisie Ward zo mooi uitkomen in dit boek. Het zijn twee zijden, twee aspecten van dezelfde zaak: de eerste speelt in de zondige wereld, na de zondeval, het tweede ongeveer vóór of buiten de zondeval. Detective-verhaal en sprookje vormen de eigenlijke levenssfeer van Chesterton.

Heelal en leven zijn hem als één grote detective story en eindigen in een sprookje. Wat Father Brown is in de kleine, dat is „Orthodoxy" in de grote, de detective story der mensheid. Ook hier is een misdaad gepleegd, een oermisdaad, die op mensheid en natuur haar stempel drukt en zolang de schuldige en de juiste schuldverhouding niet erkend zijn, is er geen vrede en harmonie. Deze oermisdaad heeft verwarring gebracht in de geesten en harten der mensen: alle philosophieën en ideologieën, alle wetenschappen en wereldverklaringen, alle godsdiensten en geestesrichtingen lijden eronder. Overal en op alles staan haar vingerafdrukken, maar niemand weet deze te verifiëren tenzij „Orthodoxy". Deze gesmade of miskende „Orthodoxy" brengt de schuld en den schuldige aan het licht en als dit geschied en aanvaard is, slaat de detective story in een sprookje om. Dezelfde sleutel, die het raadsel der misdaad ontsluit, opent ook de toegang tot sprookjesland. De detective blijkt niets minder dan een fee te zijn en wie zich door haar leiden laat, stort van de ene verbazing in de andere.

Chesterton paradoxale schrijftrant is niets anders dan zijn denken in verbeelding. Wie zelf aldoor in verwondering leeft en die verwondering wil doen overslaan op anderen zal op bepaalde naturen een geforceerde indruk maken. Er zijn lezers, zegt Chestertons levensbeschrijfster, die hem vermoeiend, op de duur onuitstaanbaar vinden: anderen krijgen nooit genoeg van zijn briljant verbeeldingsspel. Zijn onuitputtelijke imaginatie, gevoed door een rijke eruditie en een zuivere literaire zin, tovert zijnen lezers altijd nieuwe verrassingen voor.

Een imaginatief mens denkt niet in begrippen, maar in symbolen en schuift deze in de plaats der begrippen. Een politieagent is voor Chesterton oneindig meer dan een politieagent, hij kon de wereldorde repraesenteren, de gehele cultuur, de landswelvaart. Een zwaard kan een koninkrijk zijn, een spoorkaartje een wild avontuur, een grashalm een koningsscepter. Dit alles is volkomen op zijn plaats in de wereld van detective stories en sprookjes.

Ook een detective moet zien, moet schouwen in symbolen: een blik, een gebaar, een niets moet hem de samenhang der gebeurtenissen ontsluieren, moet hem de machinerie der misdaad als bij bliksemslag doen vermoeden. In een sprookje is alles beeld, alles symbool, zo ver-gaand zelfs dat de logica niet meer mee kan. Het onlogische wordt een regel en daar al wat regel is, noodzakelijk onder de logica valt, ontstaat hier de paradox dat het onlogische zelf de zuiverste logica wordt. Voor die dit aanvaarden kunnen, schrijft Chesterton.

Wie het volkomen ordelijk en behoorlijk vindt dat er „op een hoorn wordt geblazen...... en het kasteel instort, dat er een doos wordt geopend... en allerlei rampen over de mensen komen, dat er een woord wordt vergeten...... en alle steden ten onder gaan, dat er een lamp wordt ontstoken... en de liefde vlucht, dat er een bloem wordt geplukt... en de mensen het leven verliezen", wie dit soort oorzakelijkheid savoureren kan is een man naar Chestertons hart.

Zó zijn de diepere levenswetten, zó gaat het in dit wonderlijk heelal. Uit de zaadkorrel groeit een boom, uit het ei ontstaat een kip en de oorzakelijkheid, het logisch verband tussen zaadkorrel en boom, tussen ei en kip is zeker niet groter dan die tussen het blazen op een hoorn en het instorten van het kasteel, het vergeten van een woord en het tenondergaan van steden: Het mensenlot is vol van nog grotere verrassingen. Er is geen redelijk verband van oorzaak en gevolg tussen onze mensenplicht en het geluk van te leven. Te leven is een dagelijks nieuwe heerlijkheid, een Godsgeschenk, wonderlijker dan het stoutste sprookje. Alle logica van leven en geluk is als die uit sprookjesland: pluk de bloem niet, houdt de doos gesloten, vergeet het woord niet... dan blijft het geluk bestendigd en moogt ge elke dag genieten van het wonder des levens, van al wat een feeën hand u in de schoot wierp.

Het bestrijden der lagere logica, van wat men kamerlogica zou kunnen noemen, ter wille van een hogere, van een soort levenslogica is de voortdurende zorg van Chesterton geweest. Hierin gelijken al zijn boeken op elkaar, dat hij met al het vuurwerk van zijn wonderbaar vernuft verdedigt wat hij langs wegen en avontuur toch als voor-de-hand-liggende en onvervreemdbare waarheid gevonden had: de gezonde Christelijke levenszin, die de redelijkheid overwint en ze overwinnend de hoogste redelijkheid blijkt. Niets echter ligt hem verder dan het gezonde mensenverstand, de logica van den gewonen man te wantrouwen. Integendeel Ook al is zijn opvatting met de jaren enigszins gewijzigd, in dit opzicht bleef hij **volksgezind en democraat**. Veeleer ging zijn strijd tegen de gevulgariseerde wijsheid, die door bekende grootheden verspreid wordt en zich als een wetenschappelijke wereld- en levensverklaring aandient. Deze geleerdenlogica, die de gecompliceerdheid van het mensenleven voorbijziet en altijd een of meer der gewichtigste factoren uitschakelt irriteerde hem.

Chesterton was een geboren optimist en dit in een tijd, die uitermate aan pessimisme lijdt en stelselmatig achterdochtig staat tegenover alle optimisme.

Zijn massale levensbeschrijving met zoveel zorg geschreven komt daarvoor juist op tijd.

Dit optimisme was misschien wel eens wat luidruchtig: het stelde ook een zekere begrenzing aan zijn talent. Mensenleed en mensenhartstocht heeft hij nimmer beschreven: het tragische lag hem niet en hij voelde te scherp zijn eigenlijke begaving om zich buiten zijn element te wagen. Hij was een schrijver geheel en al sui generis. Dat hij de nadruk op de voortreffelijkheden en harmonieën van het Christendom legde, op zijn levensvruchtbaarheid, zijn stimulerende kracht tot levensintensiteit en levensgeluk, was het oereigene en oorspronkelijke van zijn wezen. **Hij was een profaan schrijver, die geen kerkboeken wilde publiceren, maar die schreef voor een zeer gedifferentieerde massa, voor zijn volk, voor Europa, voor de wereld.**

Heel het oeuvre van Chesterton is eigenlijk hardnekkige, „defence or poetry", evenzeer als een apologie voor het Katholicisme. Misschien was de grond van zijn wezen te nuchter en evenwichtig, dan dat er een groot dichter uit hem groeien kon — zijn gevoeligheid was een andere dan de zuiver poëtische —, doch zijn ingesteldheid op het leven was een hoge romantiek. „Grandezza", zoals Willem Nieuwenhuis eens zeide, was een zijner kenmerkendste trekken. Hij was in de orde van de geest een vorstenkind. Voor zijn schrijversinstincten was het een overgelukkig treffen dat zijn nieuw gewonnen geloof volkomen samenviel met zijn dichterlijke levensvisie: beide werden zo één, vervulden en doordrongen elkaar zozeer dat er een voortdurende bron van inspiratie uit ontstond.

Chesterton is zo katholiek geboren, zijn innerlijkste wezen bezat zulk een katholieke affiniteit, dat hij katholieke boeken schrijven moest. Hij is de schitterendste weerlegging van de mening dat bekeerlingen na hun overgang niet veel belangrijks meer voortbrengen. Als men „Orthodoxy en „The everlasting Man" als de toppunten van zijn werk mag beschouwen, dan is het beste wat hij schreef een stralende belijdenis, al schreef hij het eerste ook lang vóór zijn uiterlijke overgang. In Chesterton zien wij dit geheel enige gebeuren dat niet hij tot het katholicisme komt of het katholicisme tot hem, maar dat zijn eigenste genius plotseling tot zijn en aller verbazing, katholiek te zijn blijkt, met dit gevolg dat voortaan het katholicisme zelf als het ware in hem te schrijven schijnt, als ware hij zijn medium. Zoals Byron op een goede morgen ontwaakte en zich beroemd zag, zo werd Chesterton op een morgen wakker en bevond dat hij katholiek was.

Het is met grote bewondering voor de schrijfster, die op zo wonderschone wijze niet alleen Chestertons leven, maar de hele geest die zijn leven en werken inspireerde, weet te beschrijven, dat wij zo uitvoerige woorden aan dit boek wijden.

DE DOMINICAANSE MIS.—IX.

Het rijke schouwspel der Dominicaanse Praefatie.

Bewieroking van allen duidt op algemeen priesterschap van alle gelovigen.

Het dragen van de Pateen onder de Canon oorspronkelijk om practische redenen.

DE PRAEFATIE.

Het „gratias agamus" het eigenlijke begin van het Eucharistisch hooggebed.

Onder alle zangstukken der heilige Mis kennen wij — na het Pater noster — geen ouder en eerbiedwaardiger dan de Praefatie. Zowel de verhevenheid van de text als de welluidendheid der Gregoriaanse melodie maken dit lied tot een der plechtigste ontboezemingen der gehele Liturgie.

De Oosterse Liturgie bezit wel geen Praefatie, doch zij heeft een Eucharistisch hooggebed, dat met onze Praefatie en Canon correspondeert en op ongeveer gelijke wijze als onze Praefatie inzet. Even moeten wij opmerken, dat „Gratias agamus" feitelijk zowel het begin der Praefatie is als dat van het Eucharistisch hooggebed.

Reeds voorlang heeft men in het Oosten getracht die aanvang enig reliëf bij te zetten. Wie eenmaal een Byzantijnse Mis bijwoonde, kwam onder de indruk der waarlijk indrukwekkende wijze, waarop de priester, staande voor de Koninklijke Deur van het Iconostasion, het Eucharistisch Hooggebed inzette en met gebaren begeleide.

(Deze rubriek is evenwel van enigszins latere tijd, vandaar dat de Athos, altijd getrouw aan de oudste overlevering, dit gebruik niet kent.)

Iets van dergelijke luister bij het Praefatie-begin treft men in het onder invloed van het Oosten staande Frankrijk aan. Sommige der meer dramatisch-aangelegde RomanoFranse Liturgieën wilden ook de aanvangswoorden der Praefatie accentueren, vandaar dat bijv. in Rheims en in Amiëns priester en assistenten onder „Gratias agamus" gingen knielen.

Oorspronkelijk liet men bij de Dominicanen het begin der praefatie ongemerkt voorbijgaan; althans de Archetypus zwijgt erover.

Later evenwel besloot men de aanvang der Praefatie sterker te doen uitkomen door een in het oog vallende groepering en houding der officianten.

Thans staat op dat ogenblik de priester midden vóór het altaar, achter hem plaatsen zich op de hoogste outertrede de diaken ter Evangelie-zijde, de subdiaken aan de Epistelkant, beiden met gebogen hoofd en het gelaat naar elkander toegekeerd. In diezelfde houding bevinden zich de acolieten vóór de trappen van het altaar.

Op deze wijze tracht men in de Ritus der Predikheren de aandacht te vestigen op de aanvang van het grote danklied. Vóór vele, vele eeuwen reeds speelden de dankliederen een gewichtige rol èn in de Joodse èn in de Hellenistische Liturgieën.

De bewieroking onder „Dignum" is feitelijk de voortzetting van die onder de Offerande.

Als het koor zingt: „Dignum et justum est", wenden zich allen naar den thuriferarius, die, staande in het midden van het presterkoor, al de officianten bewierookt. Vervolgens begeeft hij zich naar het koor om allen kloosterlingen diezelfde eer te bewijzen. De ceremonie is niets anders dan de voortzetting der bewieroking bij de Offerande. Men is toen bij de incensie van oblata, altaar en priester blijven steken. Men meende voorzeker, dat de Mis min of meer in haar verloop zou stokken, indien men de bewieroking vervolgde; daarom heeft men even ermede gewacht en vult men bij het begin der Praefatie aan, wat eraan ontbreekt. Terecht zeggen wij: „wat eraan ontbreekt", immers al de aanwezigen der heilige Mis offeren door en met den priester en verdienen derhalve ook in zekere zin de eer, den celebrant bewezen. Nochtans zijn zij slechts ondergeschikte offeraars, vandaar dat de Dominicaanse Ritus ook deze verhouding tot uitdrukking brengt in de latere en minder plechtige bewieroking der tweede-rangs offeraars.

Bij het Sanctus nemen — evenals later bij het Agnus Dei — de officianten eenzelfde houding en gelijke stand aan als bij het begin der **Praefatie**. Deze twee gebeden, **Sanctus en Agnus Dei** reciteren diaken en subdiaken samen met den priester, terwijl zij met het gezicht naar elkander gewend op het altaar-planum achter den celebrant staan. De acolieten richten zich eveneens tot elkaar vóór de altaar-trappen. Op die wijze bereikt men weer iets van een „spectacle", waarmede de Gallische en Romano-Franse Ritus altijd ingenomen waren.

De Karthuizers buigen diep onder Gratias agamus en onder het Sanctus, de Cisterciënsers onder Sanctus en Benedictus. Carmelieten en Witheren bezitten deze voorschriften niet.

DE CANON I.

De ceremonie met de pateen.

De Praefatie-zang is weggestorven, de priester gaat, gelijk de Middeleeuwse uitdrukking zo typerend zegt, het heiligdom van de Canon binnen. De subdiaken bekleedt zich thans in de Dominicaner-ritus met het schoudervelum, neemt van den diaken de pateen in ontvangst en verbergt die onder de zijden doek. Staande achter priester en diaken, heft hij de gesluierde pateen in de rechterhand omhoog, met de linkerarm de rechter ondersteunend en verwijlt aldus tot het einde van het **Pater Noster**. Bij het begin van dit gebed ontdekt de subdiaken de pateen.

Bij de Karthuizers laat men de pateen op het altaar, de subdiaken speelt in die Orde gedurende de Offermis zo goed als geen rol, datzelfde geldt voor de acolieten. De Cisterciënsers en Carmelieten gaan met de Dominicanen accoord: alléén nemen de eerstgenoemden de pateen reeds weg bij het begin der praefatie. Bij de Witheren gebeurt dit bij het begin der Offerande. Overal ontvangt de subdiaken de pateen van den diaken, ofschoon volgens Ordo Romanus I den acoliet het voorrecht toekomt om de pateen „van het begin tot het midden van de Canon" te dragen.

Meer dan duizend jaar reeds heeft men het oirbaar geacht het voor de Consecratie bestemde brood niet op de pateen, doch op het corporale neer te leggen. Volgens het Pontificale wordt de pateen geconsacreerd om dienst te doen bij het breken en het uitreiken der Eucharistie. Zij mag derhalve onder de Canon op het altaar overbodig heten. Ook dient men te bedenken, dat weleer de pateen veel groter was en enigszins de vorm van een schotel vertoonde, dewijl zij al de Species voor de Communie der gelovigen bevatten moest.

Daarenboven hadden oudtijds de altaren geringere afmetingen dan tegenwoordig. Uitsluitend het noodzakelijke: de Eucharistie en het Evangelieboek (later het Sacramentarium) mochten er een plaats vinden. Begrijpelijkerwijze zag men in de pateen onder de Canon een hinderlijk instrument, dat dan ook geevoeglijk kon verdwijnen.

Volgens de oudste Ordines Romani ontving bij het begin van de Canon een acoliet de pateen welke hij onder een zijden sjerp verborg en tegen de borst hield.

Vanzelfsprekend was het aanvatten van een zo heilige zaak met bedekte handen voor een acoliet een plicht van ontzag en eerbied.

Later verloor het acolytaat veel van zijn aanzien, en enige voornamere functies, eerst aan die waardigheid verbonden, gingen toen over op hogere bedienaren der Kerk. Zo bijv. het dragen der pateen onder de Hoogmis, hetwelk den subdiaken ten deel viel.

Uit engie miniaturen blijkt duidelijk, welk een grote omvang oudtijds de pateen had. Om ze gemakkelijker te kunnen dragen, hield men ze in de rechterhand en ondersteunde de rechterarm door de linker (hij ondersteune de linkerhand met de rechter opdat hij de pateen gemakkelijker drage). Uitdrukkelijk zegt het Ceremonieel der Cisterciënsers: „Supponat sinistram manum brachio dextro ut levius ferat ipsam patenam."

Op deze wijze maakte het de indruk, alsof de subdiaken de pateen opgeheven hield. Op een door de rubriek bepaald tijdstip ontdekte de subdiaken de pateen en deze ontsluiering gold voor de gemeente als een waarschuwingsteken, dat het ogenblik der Communie naderde.

Ziedaar de grote lijn van deze ceremonie, welke in de verschillende Kerken een verschillende uitwerking in details ondervond.

Bovenstaande gegevens mogen volstaan om de waarde en betekenis der zoëven beschreven rubriek uit het Missale der Predikheren te leren kennen en begrijpen.